

Som S-kvinna hade jag läst om att S-kvinnor centralt stöder ett kvinnosjukhus i Addis Abbeba och att de vädjat om fler gamla strumpbyxor. När strumpbyxor skall kasseras, tvättar vi dem och samlar ihop till det blir några kilo och skickar dem per post till Fistulasjukhuset i Etiopien. Förlossningsskadade kvinnor klipper benen av strumpbyxorna och använder dem som underbyxor och får några extra med sig hem när de lämnar sjukhuset. Benen flätar de mattor av. Sjukhuset drivs av insamlade medel, inte bara från Sverige, men ändå av eldsjälar, som Carin Palmcrantz, S-kvinna från Dalarna, som jag träffade på förbundskonferens i Sollentuna 2007. Hon berättade där om Fistulasjukhuset, som vi samlade in pengar till. Carin, som är ordförande i den svenska stiftelsen, erbjöd intresserade att på egen bekostnad följa med till Etiopien våren 2008, när stiftarna från de olika länderna håller möte vartannat år. Nyfiken som jag är, anmälde jag mig i sista stund till resan och Carin hjälpte mig tillrätta.

Vi var 8 personer från spridda delar av Sverige, representerande olika organisationer, som träffades på Arlanda för att gemensamt checka in bagage och insamlade gåvor, som filtar, strumpbyxor, läkarrockar, mm. Etiopien Airways, som mellanlandade i Rom mitt i natten, landade på lördag förmiddag i Addis Abeba. Vi delade upp oss på 3 taxibilar, som körde oss genom delar av huvudstaden till Golfklubben, som är en hotelliknande anläggning med gångavstånd till Fistulasjukhuset. Vi fick genast var sitt rum i ett annex med prunkande blomsterrabatter runt om. Vi köpte vår lunch i hotellets matsal, varefter kom två bussar från sjukhuset, som hämtade oss samt alla gåvor vi hade med oss. Här blev vi högtidligt mottagna av både ledning och patienter. Fistulasjukhuset ligger mycket naturskönt på en dalsida med fin utsikt och höga tropiska träd, som luktade gott och många blommade – en riktig oas. Vi företog en riktig rundvandring i området med olika byggnader, såsom kök, matsalar, terapilokal, bibliotek, undervisningslokaler, klinik, sal med 60 st. sängliggande patienter fick vi även besöka. Många patienter satt och fick undervisning genom TV utanför sovsalen. I administrationsbyggnaden samlades vi sedan och pratade med chefen, som sade, att de har utbyggnadsplaner för sjukhuset. Ett nedlagt industriområde i anslutning till området hade de blivit lovade att köpa in av stadens myndigheter. Dit skulle de först och främst flytta sjukhus-tvätteriet för att frigöra lokaler för vårdplatser, rehab- och utbildning. De kan ha 300 patienter samtidigt med psykologhjälp, kurator och stöd framgent. Alla får sy en egen klänning. Allt är gratis för patienterna. Om de väntar ännu ett barn är de åter välkomna att föda på sjukhuset.

På söndag blev vi hämtade av en buss från sjukhuset, som skjutsade oss till Svenska Kyrkans och EFS samordningscentral, gästhemmet, Entoto, i huvudstaden, som förestods av Kersti Karlsson. Hon berättar om kyrkans verksamhet bland gatubarn och projekt med prostituerade. Vi besökte gudstjänsten i den tillhörande evangelisk-lutherska kyrkan: Mekane Yesus kyrkan. Kyrkan var nästan fullsatt när vi kom och gudstjänsten hölls på amarinja, så vi förstod inget. Glädjen och hänförelsen var påtaglig, det var något av "Levi Pethrus stämning" över det hela. Efteråt beställde Kersti Karlsson traditionell mat, som äts i gästhemmet. Den bestod av pannkakor (gjord på sädeslaget teff, som är endemiskt för Etiopien) med fårkött och starkt kryddad sås, som hällades över. Man river till sig lite pannkaka med kött och vänder det i såsen med en hand och stoppar i mun. Detta upprepas tills man är mätt eller maten slut – ingen disk. Teff är basföda som äts varje dag, ofta till varje mål, kan jämföras med potatisen hos oss. På hemvägen besökte vi museer, bla etnografiska och såg "Lucy" världens äldsta kvinna, 3500 år samt historiska, där vi tog del av kejsar Heili Selassie med familj hela historia.

På hemvägen genom Addis Abebas centrala delar, svärmade folk omkring StorTV-bilder på många platser, där man kunde se direktsändning från Afrikanska mästerskapen i friidrott, som pågick hela helgen på stadion i närheten, som var fullsatt. Kampen om segern var stenhård i flera distanser mellan Etiopien och Kenya, som båda har långdistanslöpare i världsklass. Väl hemma på Golfklubben, var där två parallella bröllop utomhus med 100-tals gäster och vita limousiner som väntade. Man har haft 7 veckors fasta före Påsk, som nyss firats och då går bröllopssåsongen igång. Här går man efter den Julianska kalendern, där åren är längre än hos oss. I huvudstaden såg vi stora skyltar om 2000-års (millenieskiftet), som har firats i år.

Måndag den 5/5. Vi gjorde ett besök på den Svenska Ambassaden, där Christian Tillander, ambassadören tog emot tillsammans med Malin Elisson, som svarade för utbildning, hälsa och sociala frågor. I Etiopien har en decentraliseringsreform genomförts, vilket innebär att kommunerna har ansvaret för hälsostationer, som leds av snabbutbildade klinikchefer, vilka har ansvar för förebyggande hälsovård, som malarianät, vaccination. Pengarna kommer från staten till kommunerna för hälsa, utbildning, jordbruk och vatten. Bidragen har ökat och antalet skolor har ökat från 3.000 till 18.000 och antalet lärare har fördubblats. Det finns 14 miljoner skolbarn inskrivna och medeltalet barn/klass är 71 st. i grundskolan. Resurserna är trots allt minimala och reformerna är större på papperet än i verkligheten. Det finns även regionala myndigheter och sjukhus. Alla bidrag som kommer utifrån (andra länder) är givetvis välkomna, men måste inordnas i systemet Korruptionen är stor. Valutan heter: BURR. Adoptionsreglerna p g a förtäckt trafficking har skärpts. Barn hämtas från landet för barnarbete i slaveri. Det finns 60.000 gatubarn enl. beräkningar Grundskollärlön är 1.300:- Birr/mån. och skatten 30%. En lönearbetare tjänar ca 10-20 Birr/dag. Inflationen är årligen 15, 17- nu är den 25% i år. Momsen är 30%. Pga inflationen har man i dagarna tagit bort matmomsen. Matpriserna har sista året stigit till det dubbla, trots inhemsk stor spannmålsodling = teff. Den mest eftersatta delen är Ogadensprovinsen p g a somalierna. Befolkningen uppgår till 77 milj. Rösträttsåldern är 18 år för både kvinnor och män. Vid val tillämpas enmansvalkretsar. Till vägar får man bidrag från England, EU, Kina samt Världsbanken för projektering och basservice. Staten äger all mark och folk hyr den på 49 år och odlar för husbehov och avsalu. Chat (drog) inkomstbringande odlas, vilket inte är illegalt enligt EPRD = regeringspartierna. Sverige har begränsat samarbete med Etiopien sedan valet 2005, då oppositionen vann, men regeringen vägrade lämna över regeringsmakten. Sverige avbröt budgetstödet och inga nya avtal har tecknats. Amararegionens landsbygdsutvecklingsprogram löper ut. Kejsaren Heili Selassi störtades 1974 i en militärkupp. 1995 kom en ny konstitution: marxism/leninism (fr. Albanien) med marknadsekonomi. I valet 2000 fick oppositionen 12 mandat. I valet 2005 vann oppositionen, men vägrades tillträda. Tusentals kastades i fängelse och många lyckades fly ur landet. Efter hand upprättades ett samarbetsavtal för att återskapa förtroendet. År 2007 släpptes de fängslade. Nästa val blir år 2010.

På eftermiddagen besökte vi en kvinnlig handikapporganisation i primitiva lokaler, som har 2000 reg. medlemmar. Förra året fick de 500 rullstolar från USA. DHR genom SHIA är deras partner i Sverige och de hade god kontakt med DHR i Eskilstuna, som några av dem hade besökt. Kvinnornas problem är att de ofta blir sexuellt utnyttjade av personer, som de är beroende av, något man inom organisationen tämligen nyligen blivit medvetna om och försöker komma tillrätta med. De visade oss en träningslokal, som de fått låna av kommunen. Där utövar de dans, kampsport, musik mm. Sedan fick vi deltaga i en "kaffeceremoni", som är deras "kafferep". Man malde, rostade, stötte och bryggde kaffe med kokt vatten, socker serveras till och rökelse utgjorde stämning. Efteråt åt vi alla middag i en nyöppnad restaurang.

Tisdag morgon blev 6 av oss hämtade av en buss från sjukhuset (Carin o Christina skulle delta i ett PIM-möte på sjukhuset) för att resa 35 mil sydväst till staden Yirgalem. Väl ute ur huvudstaden var vägarna belagda och fina, men magra kor och getter måste vi se upp för. Vi stannade för lunch efter vägen. Etiopien har arabiska siffror, så det är lätt att förstå skyltar. De flesta språk i landet använder latinska bokstäver, utom amarinja, som har eget alfabet. Vägskyltarna står på båda alfabeten. Vi passerade fina områden intill insjöar. Många bor i hus, men alltför hyddor passerade vi. Intill tätorter är det mycket folk, som går o åker åsnekärror längs vägen. Sista kilometrarna fram till "Aregash Lodge" var vägen urusel, men vi åkte rakt in i bushen. Lodgen bestod av ca 15 bambuhyddor, mycket flotta även invändigt. Här var klimatet tropiskt med regnskog i en djup dalfåra nedanför hyddorna i sluttningen. Två pers. fick dela på en hydda(för 4). Fina sängar, modern toalett med dusch. Glasfönster med bambuluckor utanför, allt gick enkelt att öppna. Jag såg två hyenor och flera gamar från mitt fönster. Flera i gruppen gick ner till floden, djupt i dalen, men jag avstod, då gräset var vått. Utanför våra hyddor prunkade det av blommande buskar, hängande liljor i många färger. Utanför vår hydda hade man "en etiopisk kaffeceremoni", där alla turister kunde delta. Vid 7-tiden blev set mörkt och vi åt gemensam middag i restauranghyddan. Natten var lugn o tyst, inte alls varmt ute. Efter frukost var det dags att checka ut. Vår chaufför hämtade oss och körde till sjukhuset, som var filial till Fistulasjukhuset. Vi hälsades välkomna av en etiopisk läkare, som visade oss runt, varefter vi fick träffa chefsläkaren, norrmannen Einar Lande. De gör ca 275 operationer/år och patienterna kommer från närområdet. Kvinnorna gråter av förtvivlan när de kommer och gråter av glädje när de går hem. I Yirgalem är alla sköterskor före detta patienter. Man har gott samarbete med det lokala sjukhuset och byter ibland tjänster med dem. I denna region bor 18 milj. och 120 000 barn föds varje år. Det finns två sjukhus som kan ta emot 4 000 födselar, alla andra föds hemma eller på hälsocentralerna. "Health officer" har högre utbildning än en sjuksköterska och är chef på en hälsocentral. Där kan man förkorta förlossningstiden samt vid behov göra kejsarsnitt. Efter några timmars besök och förmiddagste vid sjukhuset, var det dags att åka tillbaka till Addis Abeba och efter 6 tim. inkl lunch var vi tillbaka vid Golfklubben.

På kvällen åkte vi tillsammans med Fistulasjukhusets övriga utländska gäster i en stor buss till en restaurang på Bole Road "Ethio Millenium Traditional Food". Vi fick mycket mat, buffé samt kaffe. Mycket högljudd musik med traditionell dans omväxlande med vokaler underhåll. Vid 10-tiden bröt vi upp och alla återvände till sina hotell resp. Golfklubben.

Torsdag 6/5 Efter ett PIM-möte på sjukhuset på morgonen, reste hela sällskapet till "Desta Mender", där barnmorskeutbildningen med sin australiensiska chef tog emot oss alla och presenterade de 12 elever, som nu gått 1 år på sin utbildning. De har redan praktiserat på hälsocentraler på de orter, som de sedan kommer att tjänstgöra. Undervisningen sker på engelska, som de först lärt sig. I dagarna tar man ut en ny kull med 20 elever, som skall börja. Skolan ligger på landet och har egen trädgård med grönsaksodlingar, kor, grisar, höns o hästar. Förutom eget kök har man mejeri, tvätter, elevinternat o skollokaler, bibliotek, lärar- o patientbostäder. Patienter, som behöver medicinsk kontroll när de väntar barn bor här samt opererade kvinnor, som inte kan återvända hem, arbetar här med lön och utbildning. Vi gjorde en rundvandring och fick se de olika lokalerna samt de nybyggen, som var under uppförande. Sömnads- och terapilokaler med utbildade handledare fanns också. Eleverna var mycket entusiastiska över sin fina utbildning och vi passade tillfället, att önska dem lycka till med de fortsatta studierna, varefter vi alla bjöds på lunch på skolan. Skolan ligger på ett tidigare militärt område, som sjukhuset köpt in med markområden tilltagna för expansion några mil utanför huvudstaden. På eftermiddagen återvände vi med bussarna till stan och Golfklubben.

På kvällen hade vi svenskar ett möte på Golfklubben med Temesgen Zewdie, gruppleadare för oppositionen i etiopiska parlamentet och partiledare för det demokratiska partiet CUD. Han är en av de få, som tillträdde sin plats efter valet 2005, då koalitionen CUD vann valet, men en stor del av de valda kandidaterna vägrade tillträda. De arresterades och fick sitta 2 år i fängelse innan en summarisk rättegång genomfördes. De tvingades till avbön och frisläpptes. Zewdie har som parlamentsledamot krävt frigivande av de politiska fångarna, som inte bara var de mest omskrivna 200, utan ytterligare ca 30.000 personer. Civilt är han professor i marknadsföring och föreläser vid ett universitet mellan sessionerna i parlamentet, som är på tis- o torsdagar, bara halva dagarna. Inför nästa val 2010, har oppositionen startat ett nytt parti. De emotser stor anslutning till detta. Det gamla partiet har upphört och då fanns ingen anledning för regeringen att hålla dem fängslade. Etiopiens deltagande i kriget i Somalia har inte diskuterats i parlamentet. USA, som misslyckades i Somalia för några år sen, betalar Etiopien för att i deras ställe hålla trupper där. Han omtalade även att landet har fått mycket kapital, även från Världsbanken, som går till nybyggnationer av hus, men framförallt till vägar. Idag lever hälften av Etiopiens 77 miljoner innevånare på mindre än 1\$ om dagen. Själv känner han sig mycket påpassad av regeringens förlängda arm, polisen o militären, som har koll på allt som oppositionen företar sig och tackade oss för inbjudan.

Vid ½10 kom bussen och hämtade 4 av gruppen, som skulle resa hem, till flygplatsen. Vi fick god tid där och kunde shoppa lite före avgång 00.40. Mitt i natten serverades mat innan flyget mellanlandade i Rom. Vi kom till Stockholm vid 10-tiden på fm. fre. den 9 maj och skildes åt där.

Filipstad i maj 2008.

Valborg Frankén